

**Thorax- en
vaatheelkunde**

PERIFEER INGEBRACHTE CENTRALE KATHETER (PICC)

Informatie voor patiënten

www.azoudenaarde.be

Volg ons op f in

Inleiding

Welkom op de dienst Vaatheelkunde. Jouw arts heeft je voorgesteld om een perifeer ingebracht centrale katheter (PICC) via de arm te plaatsen. In deze brochure lees je wat een PICC is, waarom een PICC geplaatst wordt en hoe het inbrengen verloopt. De verzorging en het gebruik van de katheter worden toegelicht.

Het is niet de bedoeling de gegeven mondelinge informatie te vervangen, wel om nog eens alles te overlopen. De volgende informatie geldt dan ook voor zover we onderling niets anders hebben besproken.

Wat is een PICC?

PICC staat voor 'peripherally inserted central catheter' ofwel 'perifeer ingebracht centraal veneuze katheter'. Het is een dun slangetje (katheter) van ongeveer 50 cm lang dat via een bloedvat in de bovenarm wordt ingebracht en opgeschoven tot net boven het hart. De katheter bestaat na het inbrengen uit een uitwendig en een inwendig deel. Aan het uitwendige deel zitten één of meerdere uiteinden, ook wel lumina genoemd. Het aantal lumina dat de katheter telt, hangt af van de behandeling. Elk lumen kan afgesloten worden met een dopje of aangesloten worden aan een infuus. Op het uiteinde van elk lumen zit een klemmetje bevestigd. Hiermee kan het lumen open en dicht gezet worden.

Fig. 1 : Voorbeeld van een PICC met drie lumina.

Waarom een PICC?

De behandeling van de aandoening vereist een langdurige toediening van medicatie via de bloedbaan. Meestal gaat het om enkele weken tot zes maanden. Door telkens opnieuw in de bloedvaten van de arm of hand te prikken, kunnen deze beschadigd raken. Zo wordt het steeds moeilijker en pijnlijker om een nieuw perifeer infuus te steken.

Een PICC kan deze problemen voorkomen. De PICC is een centrale katheter. Dat betekent dat via deze weg allerlei soorten medicatie toegediend kunnen worden, zoals chemotherapie, antibiotica en totale parenterale voeding. Deze soms irriterende vloeistoffen kunnen de aderwand niet beschadigen, gezien ze onmiddellijk sterk verdund worden door de grote hoeveelheid bloed die door de grote ader stroomt waarin de kathetertip zich bevindt. Daarnaast kan de PICC ook gebruikt worden om contrast toe te dienen voor medische onderzoeken, en voor bloedafnames.

Hoe wordt een PICC geplaatst?

Hoewel de plaatsing van een PICC geen echte operatie is, gebeurt dit toch in het operatiekwartier. De steriele omstandigheden voor de plaatsing zijn daar immers optimaal. Ook zijn echografie en radioscopie er binnen handbereik.

Tijdens de procedure blijf je wakker en lig je op de rug. De arm wordt gedesinfecteerd en steriel afgedekt. De arts begint met een echografie (duplex) van één of beide armen, om de meest geschikte ader op te zoeken.

Onder echografie wordt halverwege de bovenarm met een speciaal naaldje een ader aangeprikt. Door dit naaldje wordt een fijne, soepele metalen draad (voerdraad) opgeschoven. Vervolgens wordt de huid verdoofd en een dun buisje (sheath) ingebracht. Dit is de toegangspoort tot het bloedvat.

Over de voerdraad wordt nu de PICC ter plaatse gebracht. De positie en juiste lengte worden gecontroleerd met röntgendoorlichting (radioscopie).

De katheter wordt niet vastgehecht en groeit ook niet vast; hij wordt met een klevend fixatieverband op de huid bevestigd. Daarna wordt het geheel afgedekt met een doorzichtig verband. Soms sijpelt er nog wat bloed uit de prikplaats en kan een tijdelijk drukverband nodig zijn.

Het inbrengen van de PICC duurt ongeveer 30 minuten. Dat kan ook wat langer zijn als de chirurg moeilijkheden ondervindt bij het doorschuiven van de katheter.

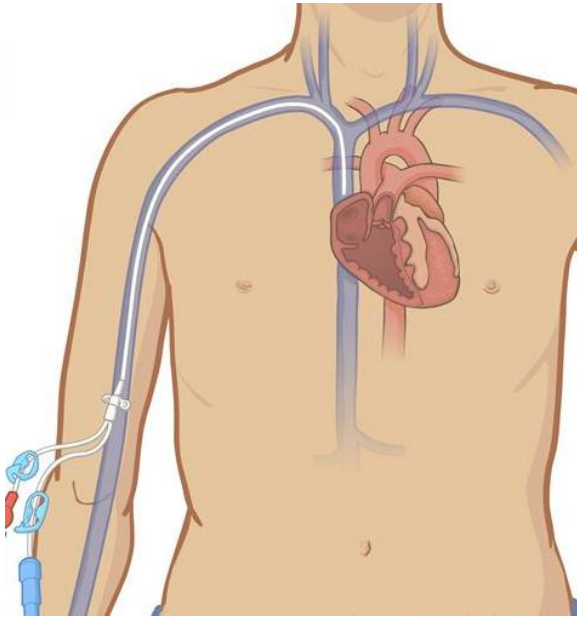

Fig. 2 : Positie van een PICC, die loopt vanaf de arm tot net boven het hart.

Verzorging van de PICC

In het ziekenhuis verzorgt de verpleegkundige de PICC. Thuis wordt de zorg door de thuisverpleegkundigen opgenomen.

Voor en na elk gebruik moet de PICC gespoeld worden met een zoutoplossing (NaCl 0,9%) om de doorgankelijkheid te checken en te behouden.

Als je dagelijks of enkele keren per week antibiotica krijgt via je PICC, wordt een naaldloze connector geplaatst op het uiteinde van de katheter, waarlangs de toediening gebeurt. Deze connector moet bij elke manipulatie zeer goed ontsmet worden en wordt ook wekelijks vervangen.

Als je slechts om de twee of drie weken intraveneuze therapie toegediend krijgt via de PICC, moet hij toch wekelijks manueel pulserend gespoeld worden.

De doorzichtige pleister wordt in principe wekelijks, het fixatieklevertje (Statlock®) maandelijks vervangen.

De katheter kan onmiddellijk na de laatste therapietoediening verwijderd worden. Dit is eenvoudig en pijnloos: de verpleegkundige trekt de katheter uit de arm zoals een infuus. Wat overblijft is een klein litteken van enkele millimeters.

Richtlijnen

Wat mag met een PICC?

Sporten.

Douchen mag, maar enkel wanneer de insteekplaats optimaal beschermd is tegen insijpelend water. De doorzichtige pleister is waterafstotend, maar we raden aan om huishoudfolie rond de arm te wikkelen voor het douchen. Houd de arm ook zoveel mogelijk uit de rechtstreekse douchestraal. Na het douchen, verwijder je de huishoudfolie. Als je dit comfortabeler vindt, kan je eventueel op internet een waterafstotende armhoes bestellen (tik via een zoekmachine het trefwoord 'waterproof PICC line cover' in) of werken met een Secuderm® verband.

Wat mag niet met een PICC?

Liefst geen bloedafname uit de arm waarin de PICC zich bevindt. Bloedafname kan langs de PICC zelf gebeuren.

Geen bloeddruk laten meten aan de arm waarin de PICC zich bevindt.

Niet zwemmen of baden (tenzij de arm boven water blijft).

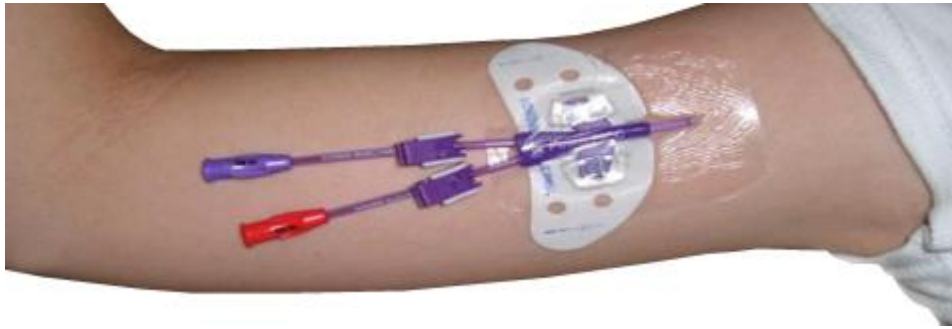

Fig. 2 : PICC met twee lumina in de bovenarm rechts. Om te douchen, dienen alle slangetjes volledig in het verband te zitten.

Praktisch verloop

We beschrijven hieronder het verloop van de procedure bij de meeste patiënten. In specifieke gevallen kunnen hierop uitzonderingen voorzien worden.

Vorbereiding

- Niet-gehospitaliseerde patiënten komen meestal binnen op het dagziekenhuis heelkunde.
- Je moet niet nuchter zijn.
- Alle medicatie mag gewoon worden doorgenomen, ook **bloedverdunners dienen niet te worden gestopt**.
- Er dient vooraf een toestemmingsformulier te worden getekend.

Nazorg

- Na de operatie wordt soms een tijdelijk drukverband (= een spannende windel) om de arm gelegd. Dit mag worden verwijderd bij ontslag.
- Je gaat onmiddellijk terug naar de kamer en hoeft niet op de ontwaakzaal te blijven.

Ontslag

- Vóór ontslag wordt het eventuele drukverband verwijderd en de insteekplaats nagekeken.
- De thuismedicatie neem je verder, tenzij anders meegedeeld door de chirurg.
- Bij pijn (uitzonderlijk) is Paracetamol aangewezen, waarvan je 1 gram (bv. Dafalgan Forte) mag nemen, tot driemaal daags.

Mogelijke complicaties

Elke ingreep, hoe klein ook, heeft zijn risico's, ook de plaatsing van een PICC. Patiënten hebben doorgaans nauwelijks last en eventuele klachten verdwijnen snel. Bij PICC-katheters kunnen evenwel de klassieke problemen optreden die we ook zien bij andere centraal veneuze lijnen:

- Lekkage thv het insteekpunt
- Lokale irritatie thv het insteekpunt
- Malfunctie (Infusie- en bloedaspiratieproblemen)
- Kathetergerelateerde bloedbaaninfectie
- Kathetergerelateerde trombose
- Flebitis
- Accidenteel uitglijden of migreren

Neem in de volgende gevallen contact op met het ziekenhuis :

- koude rillingen of koorts (boven de 38,5°C)
- rode en pijnlijke insteekplaats
- toenemende zwelling en pijn in de arm of schouder

- wanneer de katheter uit de insteekplaats geschoven is (niet zelf terugschuiven)
- wanneer de katheter ondoorgankelijk is
- beschadiging van de katheter zelf

Tot slot

We hopen dat deze brochure jou voldoende informatie heeft verschaft over perifeer ingebrachte centrale katheters. Met bijkomende bemerkingen of vragen kan je steeds terecht bij de verpleegkundige en de vaatchirurg.

We wensen je een zo kort en aangenaam mogelijk verblijf in ons ziekenhuis en alvast een spoedig herstel toe.

**Voor meer info raadpleeg:
Dokter Bart De Nijs**

Dienst Thorax- en vaatheelkunde

algemeen nummer ziekenhuis: 055 33 61 11

www.vaatheelkundeoudenaarde.be

✉ bart.denijs@azoudenaarde.be

AZ Oudenaarde vzw

Minderbroedersstraat 3, 9700 Oudenaarde
T 055 33 61 11 - **F** 055 33 66 95
info@azoudenaarde.be
www.azoudenaarde.be